



MĀRUPES NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Daugavas iela 29, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167
67934695 / marupe@marupe.lv / www.marupe.lv

DOMES ĀRKĀRTAS SĒDES PROTOKOLS Nr.19

2023.gada 2.oktobris

LĒMUMS Nr. 1

Par paredzētās darbības “Dīķu ierīkošana un derīgo izrakteņu ieguve nekustamajā īpašumā “Lagūnas”, Mārupes pagastā, Mārupes novadā” akceptēšanu

Mārupes novada pašvaldības dome izskatīja SIA “Sabiedrība Mārupe”, reģ.Nr.40103045371 (turpmāk tekstā arī – Ierosinātājs), 2023.gada 2.augusta iesniegumu (reģistrēts ar Nr.1/2.1-3/3592), iesniegumam pievienoto Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – Birojs) 2023.gada 20.jūlija Atzinumu Nr.5-04/7/2023 par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu dīķu ierīkošanai un derīgo izrakteņu ieguvei nekustamajā īpašumā “Lagūnas”, Mārupes novadā (turpmāk – Atzinums) un piemērotā paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma veicēja SIA “Vides eksperti”, reģ.Nr.40003820612 (turpmāk – Izstrādātāja) izstrādāto un 2023.gada 18.maijā Birojā iesniegto Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu “Dīķu ierīkošana un derīgo izrakteņu ieguve nekustamajā īpašumā “Lagūnas”, Mārupes novadā” (turpmāk - Ziņojums), un konstatē sekojošo:

1. Ierosinātāja ir ierosinājusi paredzēto darbību “Dīķu ierīkošana un derīgo izrakteņu ieguve nekustamajā īpašumā “Lagūnas” (kadastra Nr.80760140004, zemes vienības kadastra apzīmējums Nr.80760140007), Mārupes novadā” (turpmāk – Paredzētā darbība).
2. Paredzētās darbības īstenošanai izvēlēta teritorija nekustamajā īpašumā “Lagūnas”, Mārupes pagastā, Mārupes novadā (kadastra Nr.80760140004, kadastra apzīmējums 80760140007) ar kopplatību 180,5 ha (turpmāk - Darbības vieta, arī Īpašums). Darbības vieta atrodas Mārupes novada DA daļā, ārpus blīvi apdzīvotām vietām - pie valsts galvenā autoceļa A5 *Rīgas apvedceļš (Salaspils - Babīte)* (turpmāk – Autoceļš A5). Tuvākā apdzīvotā vieta Vētras ciems atrodas apmēram 1 km attālumā no Paredzētās darbības vietas ZR virzienā, savukārt Jaunmārupes ciema robeža atrodas apmēram 2 km attālumā (*attālums noteikts, izmantojot Valsts zemes dienesta Valsts kadastra informācijas sistēmā (www.kadastrs.lv) pieejamus mērīšanas rīkus*) R virzienā no paredzētās darbības vietas. Darbības vietas tiešā tuvumā (~ 1 km rādiusā) nav viensētu.
3. Paredzētā darbība Īpašumā ietver viena vai vairāku dīķu izveidi 40-50 ha kopplatībā. Dīķsaimniecība plānota kā ekstensīvs/i zivju ganību dīķis/i ar rekreācijas un makšķerēšanas funkcijām. Dīķu ierīkošana paredz ar hidropneimatisko iekārtu izcelt (izsūkt) smilts, alerīta – ūdens maisījumu un novadīt to uz atūdeņošanas krautni. Pēc dīķa (dīķu) ierīkošanas paredzēts veikt teritorijas planēšanu un apzaļumošanu, kā arī pasākumus dīķu izmantošanas infrastruktūras ierīkošanai.
4. Mārupes novada teritorijas plānojuma 2014. – 2026.gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un Grafiskā daļa tika apstiprinātas ar Mārupes novada domes 2013.gada 18.jūnija saistošajiem noteikumiem Nr.11/2013 “Mārupes novada teritorijas plānojuma 2014.-2026. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un Grafiskā daļa” (turpmāk – Teritorijas plānojums), kur atbilstoši grafiskajai daļai Paredzētās darbības vieta atrodas

Lauksaimniecības teritorijā (funkcionālā zonējuma apzīmējums L), kur saskaņā ar Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) 433. un 434.punktu kā atļautā izmantošana noteikta dīķsaimniecība un kā papildizmantošana atļauta arī tūrisma un atpūtas objektu apbūve. Derīgo izrakteņu ieguve kā atsevišķs teritorijas izmantošanas veids nav noteikta kā atļautā izmantošana konkrētajā funkcionālajā zonējumā, taču saskaņā ar TIAN 224.punktu, ja ūdenstilpes izveides gaitā tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve, darbi ir veicami saskaņā ar valsts likumu (likums “Par zemes dzīlēm”) un normatīvo aktu prasībām. Saskaņā ar TIAN 223.punktu ūdenstilpes, ar platību 1000 m² un vairāk, ierīkošanai ir jāizstrādā būvprojekts.

5. Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk - IVN) procedūra sākotnēji tika piemērota darbībai dīķa izbūvei Īpašumā ~3,18 ha platībā, kur rezultātā tiku iegūti derīgie izrakteņi. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvalde (turpmāk – Dienests) ar 2020.gada 10. septembra lēmumu “*Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr.RI20SI0073*” piemēroja sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu (turpmāk – Lēmums Nr.RI20SI0073).
6. Pēc Lēmuma Nr.RI20SI0073 pieņemšanas Ierosinātāja informēja Biroju, ka ir mainījusi savus darbības plānus, un Īpašumā plānotā dīķa/dīķu kopējā platība paredzēta 30 - 50 ha. Ņemot vērā Ierosinātājas sniegto informāciju, Birojs 2021.gada 8.martā ar lēmumu Nr.5-02/6 (turpmāk – Lēmums Nr.5-02/6) noteica ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu Paredzētajai darbībai, pamatojoties uz likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Likums) 4.panta pirmās daļas 1.punktu.
7. Pieņemot Lēmumu Nr.5-02/6, Birojs secināja, ka Paredzētā darbība ir derīgo izrakteņu ieguve līdz 50 ha lielā platībā, un tās rezultātā paredzēta dīķa/u izveidošana. Dīķu ierīkošana bez derīgo izrakteņu ieguves, lielākoties, nav iespējama, un arī otrādi – vietās, kur derīgie izrakteņi tiek iegūti zem gruntsūdens līmeņa, ieguve bez dīķa izveidošanās nav iespējama, ja vien pēc ieguves pabeigšanas tas netiek daļēji aizbērts ar pievestu materiālu (vai nepārtraukti netiek uzturēts maksimāli pazemināts ūdens līmenis). Novērtējot, ka Īpašumā tiks izveidots dīķis (vai vairāki), kam netika precizēta tā funkcija, tai skaitā iespējamā saistība ar lauksaimniecību, Birojs konstatēja, ka pamata saimnieciskā darbība, turklāt ar būtisku ietekmi uz vidi, kas Īpašumā tiks veikta ilgtermiņā, ir derīgo izrakteņu ieguve, kas Teritorijas plānojumā nav noteikta kā viens no teritorijā plānotās (atļautās) izmantošanas veidiem. Pieņemot Lēmumu Nr.5-02/6, Birojs ņēma vērā Likuma 14.¹panta piektajā daļā noteikto, kas pieļauj veikt IVN arī tādām paredzētajām darbībām, kas neatbilst teritorijas plānojumam, tai skaitā tādēļ, ka plānojums nākotnē varētu tikt mainīts. Vides aizsardzības iestāžu, tai skaitā Biroja, uzdevums ir nodrošināt, ka Paredzētā darbība ar iespējamu būtisku ietekmi tiek novērtēta un vietējai pašvaldībai tiek sniegta izvērsta informācija par būtiskajiem ietekmes aspektiem, iespēju tos samazināt līdz pieļaujamam līmenim un vides problēmām, kuras Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā sagaidāmas, savukārt lēmumu par to, vai Paredzēto darbību akceptēt/neaceptēt, tai skaitā – atzīt to par tādu, kas atbilst Teritorijas plānojumam – pieņem Mārupes novada pašvaldība (turpmāk – Pašvaldība) (Likuma 21. un 22. pants).
8. IVN veikts, pamatojoties uz Lēmumu Nr.RI20SI0073 un Lēmumu Nr.5-02/6, saskaņā ar normatīvo aktu prasībām un Biroja izsniegto programmu “Programma Nr.5-03/5 ietekmes uz vidi novērtējumam dīķu ierīkošanai un derīgo izrakteņu ieguvei nekustamajā īpašumā “Lagūnas”, Mārupes novadā”. Paredzētās darbības Ziņojuma gala versija Birojā iesniegta 2023.gada 18.maijā.
9. IVN izstrādes laikā nodrošināta sabiedrības informēšana par Paredzēto darbību, tai skaitā Sākotnējās ieceres apspriešana un sagatavotā Ziņojuma sabiedriskā apspriešana, kā arī par Paredzēto darbību individuāli informēti to nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu. Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 20.pantu un Pārejas noteikumu 3.punktu apspriešana tika organizēta neklātienē formā. Paziņojumi par IVN ietvaros izstrādātajiem ziņojumiem un sanāksmēm

publicēti tīmekļa vietnēs www.marupe.lv, www.videseksperti.lv un www.vpvb.gov.lv, kā arī sabiedrība varēja iegūt informāciju par Paredzēto darbību un iepazīties ar sagatavotajiem dokumentiem Mārupes novada Mazcenas bibliotēkā. Detalizēta informācija par sabiedrības informēšanas pasākumiem, publicētajiem paziņojumiem un saņemtajiem priekšlikumiem un iebildumiem pieejama Atzinuma 5.sadaļā un Ziņojuma 5.sadaļā un pielikumos. IVN ietvaros kopumā notika:

- 9.1. divas sākotnējās sabiedriskās apspriešanas (turpmāk - Sākotnējā apspriešana) no 2021.gada 29.marta līdz 2021.gada 6.aprīlim un atkārtoti no 2021.gada 20.aprīļa līdz 2021.gada 26.aprīlim. Sākotnējās apspriešanas sanāksmju laikā, tās dalībnieki interesējās par to, kādam mērķim tiek ierīkoti paredzētie dīķi, kā arī Paredzētās darbības vērtēšanu kopskatā ar Eiropas standarta platuma dzelzceļa līnijas "Rail Baltica" (turpmāk – Rail Baltica) projektu un Autoceļa A5 pārbūves projektu, izrādīja interesi par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz pazemes ūdeņu plūsmām, kā arī iespējamām savstarpējām ietekmēm ar Paredzētās darbības tuvumā esošo piesārņoto vietu – Mārupes sadzīves atkritumu izgāztuvi. Savukārt Pašvaldības pārstāvji norādīja, ka, uzsākot Rail Baltica būvniecību, Ierosinātājas iecerētā piekļuve Autoceļam A5 vairs nebūs iespējama, tādejādi Ierosinātājai ir jāmeklē citi risinājumi derīgo izrakteņu transportēšanai, un jāreķinās ar iespējamām problēmām, kas saistītas ar derīgo izrakteņu transportēšanu arī Autoceļa A5 pārbūves projekta ietekmē, kā arī vērta uzmanību, ka jādefinē konkrēts Paredzētās darbības mērķis – zivsaimniecība vai derīgo izrakteņu ieguve, lai Pašvaldība var novērtēt tās atbilstību Teritorijas plānojumam. Sākotnējo apspriešanu ietvaros rakstiskus priekšlikumus sniedza Pašvaldība (Pašvaldības 2021.gada 31.marta vēstule Nr.1/2-2/137 un 2021.gada 6.maija vēstule Nr.1/2-2/226), un Satiksmes ministrija (2021.gada 7.aprīļa vēstule Nr.15-01/1449), no kā konstatējams, ka Ierosinātāja tika informēta par Rail Baltica būvniecību un tās trases iespējamo novietojumu īpašuma "Lagūnas" teritorijā, kā arī par Autoceļa A5 paplašināšanas ieceri, kas ņemts vērā un vērtēts IVN procesa gaitā.
- 9.2. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2022.gada 21.februāra līdz 2022.gada 25.martam, kuras laikā Birojā tika iesniegti Dienesta, Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP), Satiksmes ministrijas, Pašvaldības un septiņu fizisku personu kolektīva viedoklis un priekšlikumi par Ziņojumu, kas nosūtīti arī Ierosinātājai un Izstrādātājai, Ziņojuma un vērtējuma papildināšanai. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas materiāli pievienoti Ziņojuma 13.1., 13.2. un 13.3. pielikumā.
10. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2022.gada 7.septembrī. Papildinātais Ziņojums Birojā tika iesniegts 2023.gada 19.aprīlī, bet aktualizētais Ziņojums Birojā tika iesniegts 2023.gada 18.maijā. Paziņojumi par iesniegtiem Ziņojumiem (kā arī vēlāk tā papildināto redakciju iesniegšanu) tika publicēti tīmekļvietnēs www.marupe.lv, www.videseksperti.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojumi bija pieejami Izstrādātājas tīmekļvietnē www.videseksperti.lv. Informācija par Ziņojumos veiktajiem labojumiem iekļauti tā 21.2. un 22.2.pielikumā.
11. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par sākotnēji 2022.gada 7.septembrī iesniegto Ziņojumu, Birojs saņēma institūciju viedokļus, ar kuriem tika informēts, ka:
 - 11.1. VSIA "Latvijas valsts ceļi" neiebilst izstrādātajam Ziņojumam un Paredzētajai darbībai, ja tiek ievērotas Ziņojuma 2.6.nodaļā minētās prasības pievienojuma pie Autoceļa A5 modificēšanai.
 - 11.2. Valsts aģentūrai "Civilās aviācijas aģentūra" nav papildu priekšlikumu Ziņojuma pilnveidošanai.
 - 11.3. Pašvaldība vērš uzmanību uz vairākiem jautājumiem, attiecībā uz kuriem aicina ietvert Atzinumā nosacījumus darbības īstenošanai, tai skaitā:

- 11.3.1. atzinumā iekļautajiem nosacījumiem jābūt vēršoties uz konkrētā mērķa sasniegšanu (saistīti ar ietekmju vērtējumu un prasībām rekultivācijas projektam);
 - 11.3.2. prasībām piebraukšanas un transportēšanas iespējām (organizējot transportēšanu pa pašvaldības autoceļu C-26 A - Medumi (grants segums) un tālāk pa Autoceļu A5, jānodrošina satiksmes drošība, atbilstoši VSIA "Latvijas valsts ceļi" norādījumiem pirms rakšanas darbu uzsākšanas;
 - 11.3.3. neparedzēt piebraukšanu un transportēšanu caur ciemu teritorijām, tai skaitā arī laika periodā īstenojot dzelzceļa Rail Baltica un ar to saistītās infrastruktūras izbūvi, kā arī Jaunmārupes depo būvdarbu izpildes laikā, bet pēc Rail Baltica infrastruktūras izbūves, piekļuvi un transportēšanu Īpašumam organizēt pa paralēli Autoceļam A5 jaunizbūvētajiem autoceļiem;
 - 11.3.4. pirms darbu uzsākšanas jāvērtē Pašvaldībā, lai saskaņotu piebraukšanas un transportēšanas ceļus, atbilstoši Rail Baltica dzelzceļa un Autoceļa A5 infrastruktūras izbūves laikā un pēc izbūves;
 - 11.3.4. paredzēt līdzdalību pašvaldības ceļu atjaunošanā, uzlabošanā un uzturēšanā proporcionāli ceļu izmantošanai (nodrošināt informācijas sniegšanu Pašvaldībai par kravu apjomu un iespējamo kravu skaita diversifikāciju pa iespējamiem alternatīviem maršrutiem), kas attiecīgi ņemts vērā un ietverts Ziņojumā;
 - 11.3.5. papildus aicina AS "RB Rail" informēt Ierosinātāju par plānotā Jaunmārupes depo atrašanās un būvniecības vietu, lai Ierosinātāja varētu pielāgot un paredzēt resursus plānoto diķu pārplānošanai, kā arī resursus atradnes aizbēršanai, ja tas būs nepieciešams.
 - 11.4. VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" norāda, ka Ziņojumā nav atsauces uz sniegto informāciju, ka identificēts potenciāli nepieņemami augsts riska līmenis attiecībā uz putnu un dzīvnieku klātbūtni, attiecīgi Lidosta "Rīga" **nevar atbalstīt minētā projekta īstenošanu drošības apsvērumu dēļ**, un aicina Ierosinātāju vienojoties par savstarpēju sadarbības līguma noslēgšanu ar mērķi noteikt izpildāmas saistības, kurās ietvertas ornitologu rekomendācijas un VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" prasības.
 - 11.5. Satiksmes ministrija norāda, ka Ziņojumā vērtējama ietekme arī transportēšanas maršrutā un tā reprezentatīvajos posmos, ņemot vērā Rail Baltica dzelzceļa līnijas un Autoceļa A5 pārbūves projektu iespējamos realizācijas risinājumus, kā arī konstatē, ka Ziņojums ir papildināts ar prasību derīgo izraktnu ieguves projektu saskaņot ar Satiksmes ministriju. Satiksmes ministrija lūdz virkni prasību iekļaut Atzinumā kā nosacījumus, tai skaitā ņemot vērā Jaunmārupes depo iespējamo izvietojumu. Ievērojot prasības Ziņojumā, norādīts, ka diķu ierīkošana tiks uzsākta pēc iespējas attālināti no Rail Baltica trases un plānotā Jaunmārupes depo teritorijas.
 - 11.6. Dienests secina, ka būtisks faktors ir šobrīd neskaidrā situācija ar Autoceļa A5 pārbūvi un Rail Baltica dzelzceļa līnijas izbūvi, jo šo infrastruktūras objektu būvdarbi varētu izmainīt derīgo izraktnu izvešanas risinājumus no teritorijas, un attiecīgi var mainīties transportēšanas maršruts un arī ietekmes uz vidi (piemēram, gaisa kvalitāte un trokšņa līmenis atkarībā no derīgo izraktnu izvešanas ceļiem), līdz ar to lūgts paredzēt vairākas iespējamās alternatīvas derīgo izraktnu izvešanai. Dienests arī izsaka viedokli, ka, lai novērstu neatbilstību starp Īpašumā atļauto izmantošanu un Paredzēto darbību, Darbības vietai būtu jāizstrādā lokālplānojums, mainot zonējumu uz tādu, kur Ziņojumā vērtētā darbība būtu atļautā teritorijas izmantošana.
12. 2023.gada 21.jūlijā Pašvaldība saņēma (reģistrēts ar Nr.1/2.1-3/3313) Biroja Atzinumu, kurā Birojs secina: